בס"ד

מחשבה

אמור תשפ"ג גליון 292

בלבבי משכן

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 USA 718.521.5231

מילון ארמי אבוקה

כתב הרמב"ן (בראשית, לב, כה) וז"ל, אבוקה בלשונם, בעבור היותה מעצים דקים חגורים וקשורים יחד, עכ"ל. ומעין כך כתב הרבינו בחיי (שם) וז"ל, לשון חז"ל אבוקה, כמו חבוקה, ע"ש העצים שמתקשרים ומתחבקים זה עם זה ביחד, עכ"ל. וכמות העצים, לא פחותה משנים, כמ"ש הרמ"א (או"ח, רצח, דיני הבדלה, סעיף ב) וז"ל, ונר שיש לו שתי פתילות, מיקרי אבוקה אגודה, עכ"ל. וכתב המג"א (שם, ס"ק ד) וז"ל, אבל כל אחד בפני עצמו, לא חשיב אבוקה, עכ"ל. ולהלן כתב [הרמ"א] (תלג, סב) וז"ל, שתי נרות ביחד, אפילו קלועים, דינם כאבוקה, עכ"ל. וכן הוא ביו"ד (סימן יא, ס"א). וכמ"ש בתפא"י (חולין, פ"א, מ"א) וז"ל, רק צריך שיהיו הפתילות פרודות, והלהבות נוגעות זב"ז, עכ"ל. והיינו שמצד הפתילות הם נפרדים, ומצד הלהבות הם מחוברים, ודו"ק היטב.

וכתב הריטב"א (ביצה, כב, ע"א) וז"ל [ליקוטים בשמו], גירסת הרב אלפסי ז"ל והרמב"ם ז"ל, אמר רב יהודה, קינסא שרי. ופירשו הם ז"ל, אבוקה שהיא עשויה מחתיכות קטנים של עצים, ואחז במקצתן האור, מותר ליטול מאותן עצים שלא אחז בהן האור. ולא דמי למסתפק משמן שבנר שאסור, דהתם כל השמן גוף אחד ודבר אחד, אבל הכא כל חד וחד קאי באנפי נפשיה וכו'. ועוד אמר הרמב"ן, דלפי זה, אבוקה גדולה או קטנה של שעוה שקורין ברנדון שהיא דולקת, שמותר לחתוך ממנה כדי שלא תדלק כולה, לפי שהשעוה כל דבר ודבר הוא לעצמו, ואע"פ שנעשה הכל אבוקה אחת, ולא דמי לשמן. וכתב הריטב"א דאינו נכון, לפי שכל האבוקה גוף אחד, ועוד שהרב אלפסי לא התיר בקינסא אלא מאותם עצים שלא אחז בהם האור, אבל אם אחז בהן האור אינו יכול ליטול, ואפילו לחתוך מהן אסור, עכ"ל.

והבן שמונח כאן במחלקותם כיצד לתפוס את האבוקה, כנפרדת או כמחוברת (והחידוש שתופסים שאף השעוה נקרא נפרדת, ודו"ק).

והבן שמהות האבוקה, צירוף נפרדים. וזהו עומק אומרם (מגילה, כד, ע"ב) פעם אחת הייתי מהלך באישון לילה ואפלה, וראיתי סומא שהיה מהלך בדרך ואבוקה בידו, אמרתי לו בני אבוקה זו למה לך, א"ל כל זמן שאבוקה בידי בנ"א רואין אותי ומצילין אותי מן הפחתין ומן הקוצין ומן הברקנין. והבן שלא אחז נר, אלא אבוקה, שעי"ז מצרף עצמו לבנ"א שיצילו אותו, ולא מצורף למי שמזיקו, והבן. ועיין סוטה (כא, ע"א). וגר"א (משלי, כב, ה).

ואמרו (ברכות, מג, ע"ב) ואמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב, אבוקה כשנים. וכלשון המאירי שם, לעולם יזהר אדם שלא לילך יחיד בלילה, ואם היתה אבוקה בידו או שהירח זורח רשאי, ע"ז אמרו אבוקה כשנים וכו', עכ"ל. והבן מאוד, שלא נאמר כאן אור הוה כמו יום מעין מ"ש לגבי שחיטה (חולין, יג, ע"ב), אלא הגדירו זאת "כשנים", שזהו מהות אבוקה, צירוף של שנים ויותר.

ויתר על כן, בחינת צירוף של אבוקה עם אבוקה, כמ"ש (ר"ה, כג, ע"ב) מאי (כל הגולה כולה) כמדורת אש, תנא, כל אחד ואחד נוטל אבוקה בידו ועולה לראש גגו. ואמרו (פסחים, ח, ע"א) למה צדיקים דומין בפני השכינה, כנר בפני האבוקה. והיינו שהשכינה מחברת את כל האבוקות יחד, ודו"ק. לכן מחברת את הנרות לאבוקה. ועיין פנים יפות (שמות, יט, יח), ומשך חכמה (שם, ג, יא).

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

בלבביפדיה אברהם

שבת, קיח, ע"ב - א"ר יוחנן משום ר' יוסי, כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים, שנאמר אז תתענג על ה' והרכבתיך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך וגו'. לא כאברהם שכתוב בו קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה וגו', ולא כיצחק שכתוב בו כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האלה, אלא כיעקב שכתוב בו ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה.

והיינו שאברהם נאמר בו שבעבורו ומכוחו נברא העולם, כמ"ש (ב"ר, יב, ט) א"ר יהושע בן קרחה, בהבראם - באברהם, "בזכותו" של אברהם. ועיין זוה"ק (בראשית, קכח, ע"ב. קנו, ע"ב. וצו, לא, ע"א. וזהר חדש, בראשית, ח, ע"ב). ובתנחומא (לך לך, ד) אמרו, מהו בהבראם, באברהם בראם. ובמדרש אגדה (בראשית, ב, ד) אמרו, בהבראם, באברהם בראה, "נסתכל" הקב"ה במעשה אברהם וברא את העולם. ובילק"ש (תהלים, רמז תתס"ב) אמרו, הה"ד אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, באברהם. ר' עזריה אומר, אתה הוא לבדך אתה עשית את השמים, כל האונקים הזה בשביל מה, "בשביל" אתה הוא האלקים אשר בחרת באברם. ובזוה"ק (לך לך, פו, ע"ב) אמרו, אל תקרי בהבראם אלא באברהם, באברהם מתקיים "עלמא". ושם אמרו (זהר חדש, בראשית, כט, ע"א) אל תקרי בהבראם אלא באברהם, שקיבל תורתו ובריתו, אשר שם בו, ואלמלא שקיבל תורתו ובריתו של הקב"ה לא נתקיימו שמים וארץ, עיי"ש.

והיינו שמכח אברהם שנברא העולם, נברא "הגבול", ולכך זכייתו בארץ ישראל שהיא שורש תחילת כל הבריאה, כמ"ש ביומא, מציון מכלל יופי, מציון הושתת העולם, ולכך זו נחלה עם גבולות. אולם חלקו של יעקב הוא ב"קדמה לעולם", ולכך זו נחלה בלי מיצרים.

ובאמת יש לאברהם אחיזה בא"י מכח "הליכתו", כמ"ש קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה וגו' (עיין ב"ב, ק, ע"א), וכן מכח ראיתו,

המשך בעמוד ג'

כתר עיין כתבי הרמ"מ משקלוב (רזא דמהימנותא, דף לא) וז"ל, אהבה יראה אמונה (אמונה סוד כתר, שמחבר אהבה ויראה) גימט' אפרים (שם השילוב באחורים, בסוד המרומם), וזה אפרים בן יוסף עם כהן לוי ישראל עם הנ־עלם (כלומר אחדותם בשורש, בכתר) גימט' אכתריא"ל (כתרי-אל) י"ה הוי"ה צבאות, בסוד אלף ומאתן עלמין (ז"ח, עא, ע"א), עכ"ל. ועיין עוד מגלה עמוקות (ואתחנן, אופן קנט) וז"ל, סוד ג' כתרים שיבואו מאפרים, בסוד וירא יוסף לבני אפרים בני שלשים, שהם יהושע, ירבעם, משיח בן יוסף, עכ"ל.

חכמה סוד בכור. כדכתיב (ירמיה, לא, ח) אפרים בכורי. פותח רחם, בסוד פתחה פיה בחכמה. וכתיב (בראשית, מח, יג) וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר, ואת שמאלו על ראש מנשה, שכל את ידיו (שכל, לשון שכל, חכמה), כי מנשה הבכור. וכתיב (שם, שם, כ) וישם את אפרים לפני מנשה. וכתיב (במדבר, כו, לה) אלה בני אפרים למשפחתם וגו', לבכר משפחת הבכרי. לשון בכור. ועיין שער הפסו־קים (וירא), וספר הליקוטים (וישב, מח). ועיין ב"ר (נח, לז).

ועוד. כבוד. כבוד חכמים ינחלו. ונגלה בבינה, כסא הכבוד. כסא, במילוי, כ"ף, אל"ף, סמ"ך, בגימט' אפרים (עיין רמ"ע מפאנו, מאמר מעין גנים, ח"א, ליקוטים. ומאמר צבאות ה', ח"א).

ועיין ליקוטי מוהר"ן (צז) סוד תיקון מחשבות זרות, בסוד כי הפרני אלקים בארץ עניי. ועיין קול התור (ח"ב) בהרחבה.

בינה נו"ן שערי בינה. וכתיב (במדבר, יג, ח) למטה אפרים, הושע בן "נון".

דעת סוד משה. אפרים מצורף למשה בכמה אנפי, כגון, עיין כתבי רמ"ע מפאנו (מאמר מאה קשיטה, סימן סט) וז"ל, שתי אבני שהם שעל כתפות האפוד היו כנגד משה ואפרים, עכ"ל. ועוד. ביהושע נבנה ניצוץ שבט לוי, ע"י תפלת משה (עיין ערך קטן נצח). וכתיב (הושע, ה, ג) אני ידעתי את אפרים.

ובקלקול, עמלק. וכתיב (שופטים, ה, יד) מני אפרים, שרשם בעמלק.

חסד עיין מגלה עמוקות (שלח) וז"ל, של"ש סאי"ם בגימט' משי"ח בן אפרי"ם, שהוא סוד איפה שלימה וצדק, ולפי שאיפה הוא ע"ב לוגין, כי אמרתי עולם חסד יבנה (חסד - ע"ב).

ועוד. ימין. וכתיב (בראשית, מח, יד) וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר. ושורשו בקו ימין של הבל, כמ"ש בלקוטי תורה לאריז"ל (ויחי) וז"ל, ביום ההוא לאמר, ר"ת הבל, כי אפרים בגלגול הבל, עכ"ל.

וכתיב (דברים, לג, יז) רבבות אפרים, וכתיב ורבבה מימנך. עיין כתבי הרמ"מ משקלוב (ביאורי הזהר, דף יב).

ועוד. באברהם כתיב ויטע אשל. אפרים, בגימט' אשל. ובקלקול, חסד דקלקול, כתיב (הושע, ו, ד) מה אעשה לך אפרים מה אעשה לך יהודה, וחסדכם כענן בוקר (ועיין תענית, ו, ע"ב).

ועוד. כתיב (הושע, יא, ג) ואנכי תרגלתי לאפרים קחם על זרועתיו. עיין בעה"ט (בראשית, מח, ט) וז"ל, תרגלתי לאפרים, השריתי שכינתי עמו בשביל אפרים, אימתי, בשעה שנתברך מפי יעקב וקחם על זרועותיו, עכ"ל. ועיין גר"א (תיקונים, תיקון סט, קטז, ע"ב) וז"ל, אפרים ומנשה, כנגד אברהם ויצחק, וזהו ימינו על אפרים, עכ"ל.

גבורה כתיב (זכריה, יו ז) והיו כגבור אפרים. ועוד. שמאל. וכתיב (בראשית, מח, יג) ויקח יוסף את שניהם את אפרים בימינו משמאל ישראל. והשורש כמ"ש בעץ חיים (שער לג, פ"א, מ"ת) וז"ל, הה"ג יורדין בעטרת דיסוד ז"א כנזכר לעיל בענין אפרים בן יוסף כדי לתתם משם בדעת דרחל מצד האחור ממש כנגד מקום זה (עיין ערך קטן יסוד), עכ"ל. ועיין זוה"ק (בהעלותך, קנד, ע"ב) ג' שמאלין דאחיד בהן משיח בן אפרים. אמר מסטרא דחד שמאלא, גבורה, לא אמות כי אחיה. מסטרא דשמאלה הו"ד דילך, דאתמר ביה ונתן ההוד למשה אתהייב בך מסטרא דבינה בגין דביה הוית תאנת חרב ויבש בכלא בגין משיח בן אפרים, וכו', ובעית רחמיה עליה, איתמר ביה כי אחיה מסטרא דבינה, עיי"ש. והבן שאפרים בן אסנת שהיא דינה, דין-ה. וכן בין מחנה אפרים למחנה דן אין הפסק אלא ע"י לוי. סוד דין. ומעשה דינה שהיה בשכם, שייך לחלקו של אפרים. וחלקו של אפרים בצפון א"י, כדכתיב (יהושע, יח, ה) ובית יוסף יעמדו על גבולם מצפון.

תפארת שורש תפארת בחוטם, כנודע תפארת, אף-רתת. וכתיב (הושע, יג, א) כדבר אפרים רתת. ועיין ספר כוונות ישן בסוד י' הורגי מלכות. ועיין ספר גרושין לרמ"ק, ד' מחנות כנגד שם הוי"ה, וז"ל, דגל שלישי, ו', והוא דגל מחנה אפרים, אל התפארת ששם אפרים פריה ורביה, בסוד הת"ת שבו הפו"ר למעלה, עכ"ל. ובדגל מחנה אפרים היה מתחיל צירופי הוי"ה באות וא"ו, תפארת.

ועוד. תת-פאר. וכן אפרים, פאר, ים, רפא-ים. ואמרו (מגילה, יג, ע"ב) דאמר ר"ל, אין הקב"ה מכה את ישראל אא"כ בורא להם רפואה תחילה, שנאמר (הושע, ז, א) כרפאי לישראל ונגלה עין אפרים. ומובא בשם הגר"א (הובא בקול התור, ח"א), בתחנונים, בחושבנא משיח בן יוסף, והן ישלח דברו וירפאם, גימט' אפרים, ע"כ.

נצח נו"ה, רגלים. ועיין מגלה עמוקות (ואתחנן, אופן טז) וז"ל, יוסף זכה לב' דרגין, ונחלקו לשנים, אפרים, קמה אלומתי. מנשה, וגם נצבה, עכ"ל. ורגלים, בחינת מרגלים, מ-רגלים. וכתיב (במדבר, יג, ח) למטה אפרים, הושע בן נון. ונשתלח לא"י, וכמ"ש (זבחים, נד, ע"ב) באפרתה, זה יהושע דקאתי מאפרים. "שלח לך".

ויהושע עיקר שלוחו של משה. וכתיב (שם, כו, לה) אלה בני אפרים למשפחתם, לשותלח משפחת השתלחי. לשון שליחות. ועיין שער הג־לגולים (הקדמה, לו) וז"ל, אפרים בן יוסף נתעבר ביהושע, עכ"ל. ועיין שער הפסוקים (שלח), ולקוטי תורה (שלח) שנתעבר ביהושע לוי, וזה שנעשה שליח של משה. ועיין הוריות (ו, ע"ב). וכתיב (הושע, יא, ג) תרג־לתי לאפרים, לשון רגל. ועיין ליקוטי מוהר"ן (תנינא, ה) וז"ל, וזהו ואנכי תרגלתי לאפרים, זה בחינת עצות, כמ"ש העם אשר ברגליך ההולכים אחר עצתך, עכ"ל. ובקול התור (ח"ב) כתב וז"ל, עצות, בגימט' משיח בן יוסף, עכ"ל.

ועיין גר"א (תז"ח, ט, ע"ד) וז"ל, אפרים ומנשה בשני פרקים העליונים של הרגלים סמוך ליהודה ובנימין, עכ"ל. ועיין רמ"ק באור יקר (מקץ) וז"ל, אפרים ומנשה בנצח והוד, כראובן ושמעון, עכ"ל.

הוד כתיב (במדבר, א, י) לבני יוסף, לאפרים אלישמע בן עמיהוד. ואמרו (תנחומא, ורשא, נשא, כח) עמיהוד, עמי היה הודו ולא עם אחר. עמיהוד, עמי-הוד. ועיין זוה"ק (בראשית, כו, ע"ב) מטה אפרים מדת קו הוד בשמאל. ועיין קהלת יעקב (ערך דגל - דן).

יסוד עיין קול התור (ח"א, כב) וז"ל, נהורא דמב"י בשלש מדרגות א.

בלבביפדיה קבלה אפרים

מב"י דארץ, והוא בטוריא דיוסף בן רחל, בחינת מקבל. ב. מב"י משמים, מטוריא דיוסף בן יעקב, בחינת נותן ומשפיע. ג. מב"י משמים וארץ, סוד כי כל בשמים וארץ. "כי כל" זה יסוד, וכן בחושבנא "כל בשמים ובארץ", בחושבנא "משיח בן אפרים", וכן "קרן ישועה" בחושבנא, עכ"ל.

ועוד. פרו ורבו. עיין בעה"ט (בראשית, מט, כב) וז"ל, בן פורת בגימט' מנשה ואפרים, עכ"ל. ועיין ברית כהונת עולם (מאמר תרי"ג, פרקים ב-ג). וכתיב (בראשית, מא, נב) ואת שם השני קרא אפרים, כי "הפרני" אלהים בארץ עני. ועיין עץ חיים (של"ב, פ"ט, מ"ת) וז"ל, היסוד עצמו דז"א הוא יוסף, ואפרים בנו הוא הארה היוצאת מדופני צדדי העטרה שבו. וש־כחתי מה שמעתי ממורי זלה"ה, אם הוא מהארה היוצאת מצדדי העטרה דרך פנים או אחור.

והנה אפרים צרפו מ"י-אפ"ר. כי הנה הה"ג מנצפ"ך שהם גימט' אפר עם כולל הנה הם נתונים בעטרא של היסוד הנקרא כל שהוא גימט' מ"י, וזהו אפר-מי, וכו'. גם הבנת תיבת אפרים מורה על פו"ר, וכמ"ש ואת שם השני קרא אפרים, כי הפרני אלהים בארץ עניי, ונודע כי פו"ר הוא בהכנסת העטרה, עכ"ל. ועיין דעת זקנים (מקץ, מא, נב) וז"ל, קרא אפרים ע"ש האבות אברהם ויצחק שנאמר בהם אפר. אברהם שנאמר, ואנכי עפר ואפר, יצחק כאפר ע"ג המזבח דאפרים, משמע ב' אפרות. ולכך נקראו ישראל על שם אפרים, שנאמר הבן יקיר לי אפרים, עכ"ל.

מלכות כתיב (במדבר, ב, יח) דגל מחנה אפרים לצבאתם ימה. מערב, שכינה במערב. וכן כתיב (שם, ז, מח) ביום "השביעי", נשיא לבני אפרים. בחינת יום השביעי - מלכות. ומפטירין בר"ה, חדש השביעי, הבן יקיר לי אפרים. עיין מגילה (לא, ע"א). ובפרטות, מלכות יוסף, עיקר גילויה באפרים. ועיין ספר הליקוטים (ויצא, כט) וז"ל, ודגל מחנה אפרים, יסוד אפרים, נוקבא, במערב, דמתמן ערוב כל ביסוד, כנודע, עכ"ל. יסוד מלכות אפרים, עיין יונת אלם (פרק כא) סוד י' שבטים, מלכות, עשרית. ועיי"ש עוד (פרק לז) שיהושע היה במרגלים במקום לוי (עיין ערך קטן נצח), סוד לוי, מעשר של השבטים. אולם מלכות אפרים אינה שלמה, שהיו רשעים.

עיין ערך קטן חוטם. ועיין גר"א (יה"א, ח"ג, יב, ע"ג).

נפש כתיב (ירמיה, נ, יט) ובהר אפרים והגלעד תשבע נפשו. ועיין רמ"ז (זוהר במדבר) וז"ל, כל הנפש הבאה ליעקב ששים ושש, ה' פעמים ס"ו גימט' אפרים, סוד ה"ח וה"ג, עכ"ל.

ועיין ספר העקרים (מאמר ל, פרק לז) וז"ל, הבן יקיר לי אפרים ילד שע־שועים, שנפשו קשורה באהבתו, עכ"ל. בחינת נפשו קשורה בנפשו.

רוח כתיב (הושע, יב, ב) אפרים רועה רוח. הרוח בלב. ועיין מהר"ל (נצח ישראל, פרק לז) וז"ל, ויש באדם שני אברים והם מלכים על כל האברים, והם הראש והלב. כי מלכות יהודה נגד הראש, וכדכתיב (שופטים, א, ב) יהודה יעלה בראש. ויוסף הוא תמיד באמצע, כנגד הלב. שכן תמצא בנשיאים, נשיא אפרים באמצע, ודומה ללב שהוא באמצע. וידוע כי הנשמה הנבדלת היא במוח, והנשמה היא אלוקית יותר מן הלב, עכ"ל.

נשמה עיין אמרי יוסף (ויחי) וז"ל, מנשה אותיות נשמה, רומז לגדלות הבורא ב"ה, ואפרים רומז לשפלות עצמו, אפר-מי, ר"ל, מי אנכי כי אני רק עפר ואפר, עכ"ל. וזהו סוד הנשמה, ב' קצוות אלו, מחד שפ־

בלבביפדיה אברהם

כמ"ש (לך לך, יג, יד) וה' אמר אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו שא נא עינך וראה מן המקום אשר אתה שם צפנה וקדמה וימה, כי את כל הארץ אשר אתה ראה לך אתנה ולזרעך עד עולם. וביאר בכלי יקר, שישנו כאן קנין גשמי ע"י הליכה, וקנין רוחני ע"י ראיה, עיי"ש בדבריו. אולם מ"מ אף הקנין הרוחני הוא קנין שיש גבול ואינו בלי מיצרים.

ואף בכח ראית הארץ יש מדרגה יותר גבוה מראיתו של אברהם, כמ"ש (ספרי זוטא, כז, יב) גדולה ראיה שנאמר במשה מראיה שנאמר באברהם, באברהם מהו אומר, קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה, אבל במשה הוא אומר, "עלה" וראה. והיינו שאברהם ראה את הארץ "מתוך" הארץ (אור פנימי), ומשה ראה את הארץ מלמעלה (אור מקיף), ודו"ק. ולכך "שמה לא תבוא", שלכך לא נכנס משה "לתוך" א"י, אלא נשאר במקיף, ודו"ק.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

בלבביפדיה קבלה אפרים

לות עצמו, ענוה, ומאידך הכרת גדלות הבורא. ומעין כך עיין צמח צדיק (ויחי). ועיין שם משמואל (ויחי, תרע"ז).

חיה משיח בן יוסף, בן אפרים. עיין זוה"ק (בהעלותך, קנג, ע"ב) ג' שמאלין דאחיד בהון משיח בן אפרים, אמר מסטרא דחד שמאלה גבורה, לא אמות כי אחיה. ועיין ספר הליקוטים (יחזקאל, לז) וז"ל, דע, כי משיח בן דוד הוא מצד עץ החיים, שם הוי"ה. וז"ס חיים שאל ממך וכו' (עיין סוכה, נב, ע"א). אך משיח בן אפרים, הוא מצד עץ הדעת, אילנא דמותא, דרגא דנוקבא, לזה עתיד ליהרג בשערי ירושלים, דמותא אתקשרת ביה, עכ"ל. ועיי"ש (הושע, יא). ועיין אור החיים (במדבר, כב, טז) שאם יהיו ישראל במדרגת יעקב ימות משיח בן יוסף, ואם יהיו במדרגת ישראל לא ימות, עיי"ש. ועיין קול התור (ח"א) וז"ל, הקטן והצעיר נאמרו על אפרים, שהוא מב"י, כנודע שהדרגה הכי גבוהה של מב"י הבא באתערותא דלתתא היא אלף פחות אחת, היינו "טצ"ץ ביסוד", עכ"ל.

יחידה סוד משיח, משיח בן יוסף, נקרא משיח בן אפרים. עיין פסיקתא רבתי (לו קומי אורי) משיח ושמו אפרים, וזוה"ק (משפטים, קכ, ע"א) משיח בן אפרים. ועיין גלגולי נשמות לרמ"ע מפאנו (אות ע, א) סוד בן כוזיבא מאפרים, שנהרג. ובשלמות כתיב (יחזקאל, לז, טז) ואתה בן אדם, קח לך עץ אחד וכתב עליו ליהודה ולבני ישראל חבריו, ולקח עץ אחד וכתב עליו ליוסף עץ אפרים וכל בית ישראל חבריו, וקרב אתם אחד אל אחד לך לעץ אחד והיו לאחדים בידך.

ומצד הקלקול, עיין ספר הליקוטים (הושע, יב) וז"ל, שבט אפרים היו מוחקין העוקץ של אחורי הד' דאחד, ונעשה אחר, עכ"ל. וכן הוא בלקוטי תורה (שם). ועיין כתבי הרמ"מ משקלוב (ביאור משנת חסידים, עמ' ריט) וז"ל, ותיבט לה' משור פר, רק קרן השור אינו טוב, וזהו משיח בן אפרים אחיד בקרנוי דשור (זהר חדש, קנב, ע"ב), עכ"ל.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

פסח שני

"כל דכפין ייתי ויכול כל דצריך ייתי ויפסח".

ונודע הקושיות, ראשית, כיצד אומר "ייתי ויכול" כאשר נמצא בתוך ביתו ואין מי ששומעו? הול"ל כן בביהכנ"ס קודם הסדר וכד'. ועוד, כיצד אומר "כל דצריך ייתי ויפסח", הרי עתה אין לנו קרבן פסח. ביאור הדברים: כל דבר יש בו את האור הפנימי, ואת הכלי. קרבן פסח הוא הכלי, והאור הוא עצם רוחני טהור הנקלט בנפש. ועתה שנ־חסר לנו קרבן פסח, נחסר לנו הכלי. אולם מי שזך, יכול למשוך גם עתה את האור של הקרבן. וזהו שאומרים "כל דצריך ייתי ויכול", הכונה מזון רוחני, אור עליון ששורה בזה הלילה, ואינו ביחס להזמנה מעשית לאכול. וכן עתה אפשר לזכות לייתי ויפסח, כנ"ל.

חג הפסח נקרא "זמן חרותינו",

ענין מהות החירות. האדם מורכב מנשמה, וגוף. הנשמה עליונה וגדולה מן הגוף, וכניסתה לגוף היא מאסר לה. ולכך, עיקר החירות, הוא הפרדת הגוף מן הנשמה, ואז הנשמה יוצאת לחירות.

והנה מאסר הנשמה בגוף, יש לו ב' פנים.

ראשית, הנשמה לא מוגבלת בזמן ומקום, והגוף מגבילה ב. טבע הנשמה אינו כטבע הגוף (הנשמה רוצה אלוקות והגוף חומריות וכו' וכו'). והנה עיקר החירות שאפ־שר להשיג, היא חירות מן הסוג השני, שהגוף לא יחצוץ מפני טבעה של הנשמה ורצונותיה לרוח־ניות. אולם המאסר מבחינת זמן ומקום, לזה יש חירות לנשמה רק בשעת מיתתו של אדם, שאז יש לנשמה חירות שאינה כבולה לחוקי גבולות הגוף הגשמיים. והנה היפך החירות, הוא שיעבוד. שיעבוד עניינו מיצרים, שיש מיצר וגבול והחירות היא שלילת הגבול והמיצר. חירות מלשון לחרר חור. כלומר, לחרר את המחיצה והגבול, ליצור בו סדק או פתח, או חירות גמורה שלילת כל המחי־צות. (חר בגימ' יצחק, בחינת בינה, בחינת חירות, כנ"ל.)

וז"ש "אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה".

דקדקו לומר "עוסק", ולא לומד. "עוסק", כלומר שזה עסק נפשו, שבזה נפשו רוצה. הרי, אדם זה יצא ממאסר הגוף, שרצונו חומריות, וגילה בלבו את נשמתו, שרוצה רוחניות, תורה, אלוקות.

הרי לנו שחג הפסח, שהוא ראש המועדים

הוא תחילת גילוי הנשמה לרצות רוחניות. וכל מועד ומועד, הוא גילוי נוסף של הנשמה. וכל גי־לוי וגילוי, הוא המשך לחירות, המשך ליציאת הנ־שמה ממאסר הגוף.

והנה הנשמה מורכבת מרגשות

וראיה, והגוף מעלים על ב' הבחנות אלו של הנ־שמה. ותחילה, על האדם לצאת מהרגשות של הגוף, ולגלות את הרגשות הנשמה, הרגשות של רוחניות. ואח"כ עליו לצאת מעולם הראיה של הגוף, הגשמיות, לעולם הראיה של הנשמה, ראיה רוחניות. ואז יזכה לראות את עצמות הרוחניות.

איתא בשמ"ר, שפסח שני בזכות עצמות יוסף.

והענין. דענין פסח שני שנתחדשה בו מצוה רק ע"י שבאו לשאול "למה יגרע חלקנו מעשות הפסח". והענין דדוקא הכא, (ואע"פ שמצינו בירושה התם דין והכא מצוה) דכל ענין פסח שני הוא רק ע"י שטמא או בדרך רחוקה. והצד השווה, שבחינתם רחוק, דהוא ענין הטומאה. וכן ענין זה הוא רק ע"י חטא אדה"ר שנתרחק מג"ע ושם נגזרה המיתה. ולכך צריך שיובא ע"י בנ"י דהם גרמו לכך (וכן ענין ירושה שבאה ע"י מיתה). ועפ"ז יובן השייכות ליוסף. דהנה מת־חלה הבכורה היתה שייכת לראובן, אולם ע"י ענין טומאה שבלבל יצועי אביו, נסתלקה ממנו וניתנה ליוסף. אולם לעת"ל תחזור הבכורה לראובן ע"י שיתוקן חטא טומאתו. ■ מספר תורת הרמז

ימי ספירת העומר הם ימי דין

והנה כמו שידוע מאד, ימים אלו שמזמן הקרבת העומר עד חג השבועות, יום החמישים, "תספרו חמישים יום" *(ויקרא כ"ג ט"ז)*, אלו ימי דין *(שער הכוונות דרוש ז' מדרושי הפסח)*. בתחילת הזמן היתה הבאת העומר, שהוא מאכל שעורים, מאכל בהמה *(רש"י סוטה ט' א')*. והנה שעורים הוא מלשון שיעור, שזו הקיצבה והגבול עד יום החמישים שאז היתה הבאה של חיטים, חיטה מלשון חטא, לתיקון החטא. אם כן הימים הללו הם ימי דין. ימי הדין הללו אינם שווים במדרגת הדין שבהם, ויש בהם נקודות שינוי. אחת מנקודות השינוי היא בל"ג בעומר. באתגליא אנו רואים שפסקו תלמידי רבי עקיבא למות *(ספר המנהיג הלכות אירוסין סוף סימן ק"י בשם בעל המאור)*. ומאידך ביבמות *(ס"ב ב')* כתוב שמתו מפסח ועד העצרת [אמנם בעל המאור גרס שם פרוס העצרת], ובפע"ח *(שער ספה"ע פ"ז)* כתוב שרשב"י נפטר בל"ג בעומר כי היה מתלמידי ר"ע. אבל לקמן נלך במהלך שבל"ג בעומר פסקו מלמות.

ענין אכדט"ם

אבל נתבונן ביתר עומק. הנה ככל שדבר מתרחק מן השורש, כך הוא יותר דין, וככל שהוא מתקרב לשורש, הוא יותר רחמים. במשל גשמי - רחמי האב על בנו, פחות מכאן על בן בנו, ועוד פחות על בן בן בנו. וה"ה בקרובים, ככל שהם קרובים אליו יותר, כך הוא מרחם עליהם יותר, וככל שהם רחוקים ממנו, מידת הדין שולטת יותר. והנה ידוע ששם א'להים מראה על מידת הדין, שהוא תקיף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם *(או"ח סימן ה')*. וידוע כלל יסודי מאד בשמות, שכל האותיות הקודמות לאותיות שבשם הן יותר קרובות לשורש *(שער הכוונות דרוש ב' מדרושי הפסח)*. לכן השם אכדט"ם המתקבל ע"י החלפת אותיות השם א'להים באותיות קודמות, מראה על מידת דין פחותה מאשר השם א'להים. נבאר בפרטות כיצד השם א'להים מתחלף להיות השם אכדט"ם. אות הראשונה א' - אין אות הקודמת לה, לכן היא אינה מתחלפת. ל' מתחלפת בכ', ה' בד', וי' בט'. האות שלפני ם' היא מ', ולכן בכתיבה גם היא אינה מתחלפת. והנה כ' ד' ט' עולות בגימ' ג"ל *(שער הכוונות דרוש י"ב מדרושי הפסח)*, המרמז ליום הל"ג שבעומר, ולכן מידת הדין יותר רפויה בל"ג בעומר משאר ימי העומר. לכן יש שנוהגים מנהגי האבילות רק עד ל"ג בעומר, או שלפחות בל"ג בעומר עצמו אינם נוהגים אבילות, כפי שמבואר בשולחן ערוך בנושאי כלים כידוע *(או"ח סימן תצ"ג)*.

ענין גַלעֵד

אם כן ל"ג בעומר הוא בבחינה של האותיות האמצעיות כ' ד' ט' דאכדט"ם. הא' ום' שהם הראשית והאחרית של השם, כאמור לא השתנו. והנה הגימ' של השם אכדט"ם [ם' נחשבת כמ' כנ"ל] עולה ע"ד *(שער הכוונות דרוש י"ב מדרושי הפסח)*. הרי שהגימ' ל"ג והגימ' ע"ד ביחד בונים את המילה גלעד, שמצינו בתורה בהקשר ליעקב אבינו ולבן, "עד הגל הזה ועדה המצבה" *(בראשית ל"א נ"ב)*. והנה בפסוק זה כתוב "עד הגל הזה", הרי שזו עדות של הגל, שהגל מעיד, והמילה עד קודמת למילה גל. מאידך כתוב "ויעקב קרא לו גלעד" *(שם פסוק מ"ז)*, ובפסוק זה גל קודם לעד. א"כ צ"ל מדוע פעם עד קודם לגל ופעם גל קודם לעד. ויש לזכור שעד הוא הגימ' של השם אכדט"ם בעוד שגל הוא הגימ' של הג' אותיות אמצעיות דאכדט"ם. עד כאן הדברים הכתובים והברורים בתורת הקדמה.

מיתת רשב"י היא זמן שמחה

והנה ענין מותו של רשב"י מסופר באידרא זוטא. הרי שמחד ישנה סוגית חייו של רשב"י, ומאידך ישנה סוגית מותו. והנה כתוב בזוהר הקדוש שרשב"י בירר לעצמו את מקומו בגן עדן יחד עם הנביא אחיה השלוני *(זוה"א ד' ב')*. ויש להבין מדוע דוקא עמו. והנה בהקדם, יום מיתתו של רשב"י, שהוא זמן שמחה לכל כבקשתו של רשב"י *(ספר מורה באצבע לחיד"א אות רכ"ג)*, הוא השמחה בעצם. דמחד גיסא, בחטא אדם הראשון נגזר המות, "ביום אכלך ממנו מות תמות" *(בראשית ב' י"ז)*, שזה ביטול האדם. אבל מאידך גיסא, מיתתו של רשב"י היא בחינה של מיתה בקדושה, של הפשטת לבוש וקבלת לבוש חדש, ואינה בחינה של ביטול עצם האדם כפי שהיא לפי התפיסה שהאדם הוא הוא גופו. דהרי כמו שאדם המקבל לבוש חדש מברך

מיתת רשב"י היא חיים

על כך שהחיינו, כי זה זמן שמחה עבורו, כך מיתה, כאשר היא באמת מהמקום האמיתי שלה, שהיא הפשטת לבוש וקבלת לבוש חדש, היא זמן שמחה, וזו היא בחינת מיתתו של רשב"י. הרי שישנה מיתה שהיא נובעת מהחטא של עץ הדעת ש"ביום אכלך ממנו מות תמות", שהיא בתפיסה שמיתה היא ביטול, היא שלילה, "כל מאן דנחית מדרגא קדמאה דהוה ביה, קארי ביה מיתה" *(אד"ר דף קל"ה ב')*, ירידה מדרגתו זוהי מיתתו. וישנה מיתה שהיא להיפך, שהיא עליה של מדרגה. מיתה של טומאה היא ירידה ממדרגה. מיתה של קדושה היא עליה במדרגה. ולכן שעת מיתתו של רשב"י, שהוא כמובן לא ירד מדרגה אלא עלה, היא זמן שמחה. בדומה לכך שקניית בית חדש או בגד חדש וכד' זהו זמן שמחה ולכן מחייבים ברכה.

למה בירר רשב"י מקומו בג"ע עם אחיה השלוני

לכן כאשר היה רשב"י ואלעזר בנו במערה, ונעשה להם נס כדאיתא בגמרא *(שבת ל"ג ב')* ובזוהר הקדוש *(ז"ח ריש כי תבא)*, שיצא עץ חרובים ומעין מים, הרי שבודאי לפי פשוטם של דברים הנס היה כדי שיהיה להם מה לאכול ומה לשתות, אולם כל משכיל מבין שעץ חרובים הוא בחינת החורבן שבא לעולם מהאכילה הראשונה, ומנגד היה לו מעין שדינו כמים חיים, היפך החורבן שהוא בחינת המיתה. ובזה שרשב"י שתה מן המים הוא תיקן את אכילת החרובים, את החורבן שבא לעולם. והנה רשב"י היה במערה י"ב שנה, ואחר כך עוד י"ב חודש *(גמרא שבת שם)*, עד שיצא עם כח האחדות המוחלטת, שזה בעצם החיבור של אכילת החרובים עם שתית המים חיים, שזה בחינת "עץ חיים היא" *(משלי ג' י"ח)*. אלו היו חייו. ובמיתתו הוא בירר לעצמו מקום אצל אחיה השילוני, שתלמידו הבעש"ט *(עי' תולדות יעקב יוסף פרשת בלק)* קרא לו בעל ח"י [בעל חיה-יחידה], כמו שידוע בחסידות חב"ד *(עי' ספר השיחות ה'ש"ת עמ' 951)*. אותם מים חיים שהיו לו במערה, הוא אותו מקום שבירר לעצמו בעולם עליון אצל אחיה השילוני.

יוחאי – חי טוב

והנה בלשון הגמרא ובלשון חז"ל הרבה פעמים רבי שמעון בר יוחאי נקרא בר יוחאי *(עי' שבת שם, מעילה י"ז א', בר"ר ע"ט ו')*. והנה יוחאי הוא חי י' ו' א'. וי' ו' א' עולה י"ז שהוא גימטריא של טוב. דבעץ הדעת ישנה בחינת טוב ורע, אבל העץ חיים כולו טוב. וזאת היא בחינת יוחאי, חי טוב. על שם כן רשב"י נקרא בר יוחאי, זה בחינת יוחאי, זה חייו שהוא שתה מן המעין י"ג שנה. בשרו נעשה בקעים סדקים מחמת החול כמו שאמרו חז"ל *(רש"י שבת שם ד"ה פילי)*. אבל "אשריך שראיתני בכך, שאלמלא לא ראיתני בכך לא מצאת בי כך" *(שבת שם)*, שמכח החורבן הזה הגיע נקודת התיקון של המים חיים שהוא שתה, ועל שם כן נקרא בר יוחאי.

חיים עד העולם

הנה מובא באדרא זוטא *(זח"ג דף רצ"ו ב')* סדר הפטירה של רשב"י. ומילותיו האחרונות היו הפסוק "כי שם צוה ה' את הברכה חיים עד העולם" *(תהלים קל"ג ג')*, ונסתלק מן העולם. וכתוב באידרא שם, "א"ר אבא לא סיים בוצינא קדישא למימר חיים עד דאשתככו מילוי", הוא הספיק לומר את המילה חיים, אבל את המילים עד העולם לא סיים בוצינא קדישא למימר. "ואנא כתבנא", ממשיך רב אבא, "סברנא למכתב טפי", רציתי לכתוב יותר, "ולא שמענא", יותר מזה לא שמעתי. "ולא זקיפנא רישא", לא הרמתי ראשי, "דנהורא הוה סגי" האור שבקע מרשב"י היה אור גדול והיה ירא מהביט אליו, "ולא הוה יכילנא לאסתכלא, אדהכי אזדעזענא, שמענא קלא דקארי ואמר ארך ימים ושנות חיים יוסיפו לך. שמענא קלא אחרא חיים שאל ממך וכו'". הרי שמבואר שרשב"י סיים את חייו בעוה"ז במילה חיים. חיי רשב"י היו בבחינת עץ החיים, כך היה מהלך חייו, וכך הוא סיימם. אולם ביתר עומק, הוא לא סיים את החיים, אלא הוא המשיך את החיים. הגדרת הדבר - חיים אין להם הפסק, המות הוא הפסק. עד כמה שזה חיים, אין לזה הפסק.

מיתת נשיקה

ויש להבין, האם סיים בוצינא קדישא לומר את הפסוק עד סופו ורק דרב אבא לא יכול היה לשמעו כי קולו נחלש, או שהוא באמת לא סיים.

מיתת רשב"י היא חיים

האם אמר או לא אמר. האם סיים או לא סיים. דבר אחד ברור, עד חיים הדיבור היה בקול, מכאן ואילך או שלא היה דיבור או שהיה דיבור שאינו יוצא לחוץ. עומק הדבר, מכח הדיבור של רשב"י הוא הגיע עד מדרגת חיים. למעלה ממדרגת הדיבור, היתה מיתה, מיתה של עליה כפי שנתבאר לעיל. בחיים יש דיבור. במיתה אין דיבור. במשה נאמר "פה אל פה אדבר בו" *(במדבר י"ב ח')*, בחייו. אבל מת מיתת נשיקה. שמיתת צדיקים היא בבחינה של מיתת נשיקה כביכול, כמו במשל גשמי שכאשר יש נשיקה אין דיבור, כאשר יש דיבור אין נשיקה. נשיקה היא בשפתיים חתומות. ועל רשב"י כתוב שהיה בו בחי' משה *(עי' זח"ג אד"ר דף קל"ב ב', עי' בזוהר מהד' וילנא הגה"ה קודם בראשית דף י"ד ב', עי' ספר ליקוטי הש"ס לאריז"ל מסכת שבת ד"ה שמעון)*. והנה יש זווג שהוא בחינת דיבור, כמו שאומרת הגמרא בכתובות *(דף י"ג א')* "ראוה מדברת וכו' מאי מדברת וכו' ר"א אמר נבעלה". ויש זיווג שני שהוא זיווג של נשיקין *(עי' ע"ח שער ל"ט דרוש ט', ובעוד הרבה מקומות)*. הרי שהיו כאן ב' הבחנות של זה לפנים מזה. החיצונית יותר היא ההבחנה של דיבור, ומצד זה נעצר בוצינא קדישא במילה חיים, שעל זה נאמר "חיים שאל ממך ארך ימים ושנות חיים יוסיפו לך" *(תהלים כ"א ה')*. זה המהלך של הדיבור שבו הפסיק רשב"י את חייו והמשיך באופן אחר במילים יותר אמיתיות. אבל מצד "ולא שמענא" היתה כאן תפישה פנימית יותר. מצד כך ישנה הבחנה של דבר שלא בא לידי גילוי של השמיעה ושל הדיבור, או ביתר עומק, הוא לא בא לידי מילול אלא נשאר גנוז פנימה. וזוהי ההבחנה הפנימית דמיתת רשב"י.

קטטה בהלוית רשב"י

ננסה בעזר ה' להסביר את ההבחנה הפנימית. בהקדם, הנה בסוף האידרא זוטא *(זח"ג רצ"ו ב')* מסופר צורת הקבורה של רשב"י. רשב"י נפטר במירון, ובאדרא מסופר "אתו טריקין ומארי תריסין דכפר ציפורי", באו מהעיר ציפורי הסמוכה בעלי זרוע בעלי שליטה שרצו שרשב"י יקבר בעירם. "וטרדא בהו בני מרוניא, צווחין בקטירין". אלא שאנשי מירון התנגדו, משום שרצו שרשב"י ייקבר במקום בו נפטר, שם השיב את נשמתו לבוראו. "בתר דנפק פוריא", כנראה שבני ציפורי היו תקיפים והצליחו להוציא את מיטתו של רשב"י. "הוה סליק באוירא". המיטה של רשב"י התרוממה באויר, וממילא כבר לא היה שייך לריב. "ואשא הוה להיט קמיה. שמעו קלא, עולו ואתו, ואתכנשו להלולא דרבי שמעון, יבא שלום, ינוחו על משכבותם". לפי פשוטו האדרא מספרת לנו מעשה שהיה. אבל כמובן שיש כאן עומק. ישנה כאן נקודה פנימית בשאלה האם רשב"י ייקבר במירון או בציפורי. והנה ציפורי הוא מלשון ציפור, והמצורע המִטהר צריך להביא שתי צפורים חיות *(ויקרא י"ד ד')*, ומביא רש"י מדרש חז"ל *(ערכין ט"ז ב')* "לפי שנגעים באין על לשה"ר, שהוא מעשה פטפוטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרתו צפרים שמפטפטין תמיד בצפצוף קול". זו בחינת ציפורי. ובחינת מירון היא בכך שמירון בגימטריא ש"ו, שהיא שורש של המילה שוה השתוות וכו', ויתבאר לקמן.

בחינת ציפורי ובחינת מירון

ונבאר כיצד שתי בחינות אלו, ענין החיים והמיתה, הדיבור והשתיקה, שהזכרנו לעיל - חד הם. ציפורי היא ההבחנה דנקודת סיום החיים, שרשב"י סיים בדיבור, ודיבור הוא ענין ציפור המפטפטת תדיר. ומהות הדיבור הוא חיים, כמו שכתוב "ויהי האדם לנפש חיה" *(בראשית ב' ו')*, ותרגם אונקלוס "לרוח ממללא", כידוע. א"כ מכח התפישה שרשב"י סיים דיבורו במילה חיים, היה צריך להיקבר בציפורי. אמנם זה התלבש באינשי דלא מעלי, אבל סוף סוף היתה נקודת תביעה שייקבר בציפורי. מה שאין כן מצד הסיום עד עולם שרב אבא לא שמע, אין זה במקרה כמובן. דהנה ידוע *(ר"ה ל"ב א', ועוד הרבה)* שבעשרה מאמרות נברא העולם, ותשעה כתובים והעשירי - בראשית - לא כתיב ביה מאמר. המאמר העשירי הוא השתיקה שלמעלה מן הדיבור, בבחינת הבראשית שהיא ההשתוות. הדיבור כל עניינו חילוק, משא"כ השתיקה מהותה השתוות, ואכמ"ל. והנה רשב"י לא הספיק לסיים את הפסוק, ונפטר והתעלה למעלה מהמדרגה של הדיבור, שמצד זה היא התפיסה שהיה צריך להיקבר במירון. כמו שכותב בעל חובות הלבבות *(שער ט' הוא שער הפרישות, פ"ה)*, שהאבר הקל ביותר שיש באדם הוא הלשון. והשתיקה היא בעצם הביטול

של שורש התנועה הקלה ביותר שיש באדם. שורש התנועה של הבריאה - הדיבור - הוא בבחינה של דבָר לדור *(סנהדרין ח' א', רש"י דברים ל"א ז')*, הנהגה. והשתיקה היא בחינה של התבטלות. שם סיים רשב"י בעומק את חייו, לכן ממילא מיטתו עלתה למעלה, דהוא לא שייך לציפורי, הוא למעלה מכך.

אור וכלי

והנה ודאי שכל דבר יש לו שורש באור ושורש בכלי. ולפיכך גם סיבת קבורתו של רשב"י במירון יש לה שורש באור ושורש בכלי. מצד האור, זו הנקודה הפנימית שהיא למעלה מן הדיבור שהיא מקום ההשתוות, מירון בגי' ש"ו. אולם מצד הכלי, הסיבה היא שרשב"י העיד על עצמו *(זח"ג אד"ז דף רצ"ה ב')* שכל ימיו נזהר לא לטעות ביחודים חוץ מפעם אחת כאשר היה בכפר מירון, שגג ביחוד, ומאותו יום נזהר טפי. הרי שמקום השגגה היה במירון, ולכן שם השורש למקום הקבורה שלו, למקום המיתה שלו, מצד הנקודה של הכלי שאיננו זך. כל דבר יש לו אור ויש לו כלי. הכלי אינו מתוקן לגמרי, דאל"כ "בלע המות לנצח ומחה ה' כל דמעה מעל כל פנים" *(ישעיה כ"ה ח')*. השורש מצד האור היה ההשתוות שבמירון. משא"כ שורש הקבורה מצד הכלי, הוא מפני שיש שם שורש של נקודה שלא ניתקנה. מצד כך היה השורש של הטעות שנתקיימה במקום מירון. מצד כך - שם קבורתו, כי זה מקום מיתתו, ביטול היחוד, ביטול החיים - בחינת המוות.

רשב"י לא נצרך לתענית להוריד גשמים

הנה מצינו שנקבעה מסכת שלימה בש"ס - מסכת תענית - לפרט את דיני התעניות, בעיקר על עצירת גשמים. מאידך, מצינו בזוהר הקדוש *(עי' זח"ג אחרי מות דף נ"ט ב', ועי"ש בפירוש הסולם אותיות נ"ט-ס')*, שהיה בכוחו של רשב"י להביא גשמים בלא תעניות כלל, שהיה בבחינת צדיק גוזר והקב"ה מקיים *(עי' תענית כ"ג א' לענין חוני המעגל)*. ועומקם של דברים הם - תענית נצרכת עד כמה שאין אופן אחר לבטל את התאניה ואניה. מה שאין כן אצל רשב"י, שהוא בבחינת "ותגזור אומר ויקם לך" *(איוב כ"ב כ"ח)* - לא היה צורך בתעניות. במקום אחר מבואר בזוהר הקדוש *(זח"ג אד"ז דף רפ"ח ב')*, שהקפדת רשב"י שלא לבטל שלש סעודות בשבת ביטלה ממנו הצורך בתעניות. מחמת שייכותו לאכילה דקדושה לא היה מקום לתענית. מהו עומק הדבר. כפי שנתבאר, שורש התענית הוא תיקון לחטא הראשון של האכילה "ביום אכלך ממנו מות תמות". דכל האכילות באות מכח אותה אכילה ראשונה, ולכן הן מולידות מוות. כאשר ישנה צרה, שהיא התפשטות אותו המוות באופנים שונים ומשונים, התיקון הוא לתקן את נקודת השורש שהולידה את שורש הקלקול שהיא האכילה הראשונה. זה עומק הדין של תענית. ודאי שישנן עוד סיבות אמיתיות, אבל לענייננו התיקון של התענית הוא תיקון לנקודת האכילה הראשונה שמכוחה בא החטא לעולם. ומכיון שאין הערוד ממית אלא החטא ממית *(ברכות ל"ג א')*, לכן ישנה תענית. אבל אצל רשב"י לא היתה תענית מפני שלא היה חטא, ולפיכך אצלו היתה אכילה וקדושה.

משה הוא יראה ורשב"י אהבה

והנה משה רבינו היה במהלך הפוך מרשב"י. כאשר הוא קיבל את התורה, לא אכל ולא שתה ארבעים יום *(שמות ל"ד כ"ח)*. בודאי שזה היה גם מצד כך שהוא עלה למעלה, והוצרך להשוות את עצמו למלאכים. אבל היתה שם גם אותה נקודה שבאה לבטל את החטא של האכילה הראשונה, ומכח כך קיבל משה את התורה. לכן מעמד הר סיני היה בהבחנה של למען "אשר ילמדון ליראה אותי כל הימים" *(דברים ד' י')*, באימה וביראה וברתת ובזיע *(ברכות כ"ב א')*, כידוע. מעמד הר סיני לא היה גילוי של אהבה אלא גילוי של יראה. מה שאין כן אצל רשב"י כמו שידוע *(זח"ג אד"ר קכ"ח א')* שרשב"י אמר "אנן בחביבותא תלייא מילתא".

א"כ ישנה הבחנה שאצל משה העיקר הוא יראה, "מה ה' שואל מעמך כי אם ליראה" *(דברים י' י"ב)*, "אין לגבי משה מילתא זוטרתא היא" *(ברכות ל"ג ב')*. מה שאין כן אצל רשב"י, העיקר היא האהבה, ולכן התיקונים לא באו מנקודה של תענית, אלא מנקודה של אכילה דקדושה. ועומק הדבר שהיה אוכל שלש סעודות בשבת, כי שבת היא בחינת אכילה דנשמתא ולא אכילת הגוף *(עי' זח"ב ויקהל ר"ה*

ב'). כל שורש הקלקול היה מאכילת הגוף, אבל בשבת קדש האכילה היא של הנשמה.

יום פטירת משה תענית, יום פטירת רשב"י הילולא

ומכח כך רשב"י השפיע אל כל העולם כולו, הוא רשב"י שיכול היה לפטור את כל העולם כולו ממידת הדין *(סוכה מ"ה ב', ועי' ירושלמי ברכות פ"ט ה"ב דף ס"ה א' בענין אחיה השילוני)*. וכל זאת מחמת שהוא פוטר את העולם ממידת הדין בנקודת השורש שבו ולא רק בנקודת הענף שבו. נקודת הדין בשורש היא מתחילת חטאו של אדם הראשון. ולכן ביום מיתתו של רשב"י הקדוש הוא זמן הילולא לכל. מאידך, ביום מיתתו של משה רבנו שחל בז' באדר, יש מנהג לצום *(או"ח תק"פ ב')*, בעיקר החברא קדישא. מה שאין כן בזמן מיתתו של רשב"י, המנהג הוא בדיוק הפוך - לשמוח. מהו שנא האי מהאי. ממה נפשך, עדיף לצום ביום המיתה או עדיף לשמוח. עולו ואתו ואתכנשו להילולא דרבי שמעון *(זח"ג אד"ז דף רצ"ו ב')*. משה היה מצד שורש נקודת הקיום ליראה, שורש הביטול של הרע. ולכן מצד כך, יום מיתתו יום ז' באדר הוא יום תענית. מה שאין כן, ההבחנה אצל רשב"י היא בדיוק להיפך, "אנן בחביבותא תלייא מילתא". יכולני לפטור את כל העולם כולו ממידת הדין בכח שלש סעודות של שבת. הרי בשבת אסור להתענות [מלבד תענית חלום *(או"ח ר"כ ב', רפ"ח ה')*], ועוד "וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכובד וכבדתו" *(ישעיה נ"ח ג')*. שורש התענית באה מששת ימי החול, מהאכילה שאדם הראשון אכל ביום השישי. אילו היה מחכה לשבת כבר לא היה איסור אכילה מעץ הדעת כמו שמבואר ברבותינו *(חסד לאברהם מעין א' נהר ו', באר מים חיים בראשית פ"ב בשם הש"ך על התורה)*. ולכן מיתתו של רשב"י זו מיתה הנקראת הילולא דרבי שמעון, "עולו ואתו ואתכנשו להילולא דרבי שמעון", הוא זמן שמחה לכל.

ניתנה לרשב"י רשות לגלות

ממנהגי כנסת ישראל לירות בחץ וקשת בל"ג בעומר. מקור המנהג מובא בבני יששכר *(אייר מאמר ג' אות ד')* בשם הרבי מרימנוב, משום שבזמן רשב"י לא נראתה הקשת בענן *(ירושלמי ברכות פ"ט ה"ה דף ס"ה א')*. והנה החץ הוא ישר והקשת היא עגולה, חצי עיגול. עומק הדבר. דהנה כתוב בזוהר הקדוש כמה פעמים שעל אף שבכללות, ההבחנה של סוד צריכה להיות נעלמת, ולא להיות גלויה לכל, ולכן מי שיודע את הסוד צריך להעלים אותו ולא לגלות אותו, מ"מ רשב"י ניתנה לו רשות לגלות ולפרש הדברים, מחמת שהוא עלה ונתעלה לכן יש לו היתר לפרש את הדברים ולא להעלים אותם, ולכן במיתתו חזרו ונתעלמו הדברים *(עי' זח"ג שלח דף קנ"ט א', תק"ז ריש ההקדמה, תק"ז ריש ההקדמה האחרת דף י"ז א', הקדמת רח"ו לעץ חיים ד"ה ואמנם עם היות זה פשוט ומבואר, שער מאמרי רשב"י על משפטים דף ק' ב' ד"ה בריה דיוחאי)*. ועומק אותה נתינת רשות, אין הפירוש שקיבל היתר לגלות, אלא ההגדרה היא שהוא נמצא באותו מקום ששם אין מסכים המעלימים. ישנו מקום שהוא גילוי והעלם, ומצד כך יש פשט רמז דרש וסוד, הפשט הוא הנגלה, הסוד הוא הנעלם. מה מעלים את הסוד - החטא. כאשר אין מציאות חטא בעולם, אזי אין העלם. ודאי שבדקות יש העלם יותר גדול, אבל שורש ההעלמים בבריאה הם בהבחנה של חטא. "כי אם עוונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם" *(ישעיה נ"ט ב')*. המקום הפנימי הוא מקום שאין בו חטא ואם אין בו חטא אין בו נקודה של העלם. ולכן רשב"י יכול היה לדרוש טעמא דקרא *(יבמות כ"ג א', ועוד מקומות)*, כי לא טעם טעם חטא, ולכן אין לו נטיה בהשגת הטעם. זוהי בחינת תורתו של רשב"י. מי שנמצא במקום שיש שם גילוי והעלם, עליו נאמר שהוא צריך להעלים. אבל מי שנמצא במקום שאין שם מסכים ממילא הוא מגלה, זו תורתו של רשב"י.

חץ וקשת

נחזור למה שהזכרנו שההבחנה של ל"ג בעומר היא הבחנה של גל ואבחנה של עד, "ויעקב קרא לו גלעד". והנה זו היא אותה ההבחנה של חץ וקשת. הקשת הוא הגל והחץ הוא בבחינה של עד. והנה עד הוא אותיות דע, וכמו שידוע, הדעת מבדלת, הדעת מכרעת, הדעת מחברת, בין הקוים שבצדדים, והיא הקו האמצעי *(עי' שערי אורה השער החמישי הספירה הששית, ובעוד אין ספור מקומות)*. לכן החץ הוא הדעת הוא העד. ומאידך ישנה כאן אבחנה של גל - גלגל, עיגול, קשת. בל"ג בעומר מתגלה

בעיקר הגל - זו נקודת השינוי, כי אותיות לה"י דאלקים השתנו לכד"ט גימ' גל. אבל עד אותיות דע, הוא הגימ' של גל בצירוף עם האות הראשונה והאחרונה של אלקים.

תורת בריסק

נבאר את עומק הדבר. בתורה המונחת השתא בידינו, עיקר המהלך הוא במהלך של דעת. כלומר, כל דבר ודבר בעצם מתחלק לשלושה חלקים. כפי ששגור בפי כל, תורתו של רבי חיים מבריסק באה לבאר כיצד בכל נידון ישנן שתי הבחנות, שני דינים. מה שנראה על פני השטח כאחד, ולכן נוצרת סתירה בין הדינים, כאשר מבינים שבאמת אין כאן אחד אלא שניים, אזי אין סתירה, כי הדין האחד שייך להבחנה הראשונה והדין השני שייך להבחנה השניה. זו במילים קצרות מאד תורת בריסק, והיא אור גדול מאד. אבל ברור לכל מבין שישנו קו אמצעי. אין הכוונה שכל דבר מתחלק לשלשה דינים שונים, אלא שכל דבר מתחלק לשני דינים ויסוד אמצעי שהוא מבדיל מכריע ומחבר ביניהם, והוא הדין השלישי. וזו התורה שצריכה להתגלות אחרי התורה של רבי חיים מבריסק. בכל תורה של רבי חיים מבריסק צריך להעמיד את שני הצדדים, את שני הדינים, ואח"כ להעמיד את הדין האמצעי שמבדיל מכריע ומחבר ביניהם.

עיגול בחינת מעילא לתתא, יושר בחינת מתתא לעילא

הנה הרמח"ל כתב יסוד עמוק באיגרות *(ידים משה איגרת ל"ט עמ' קע"ג, מה שנוגע לכאן הועתק בהקדמה לספר הכללים מהד' פרידלנדר)*, שהוא לא כותב בלשון קושיא ותירוץ, אלא הוא מעמיד את היסודות והקושיות נופלות מאליהן. ישנם שני אופנים בכללות כיצד ליישב סתירות. הדרך האחת היא בדרכה של תורת בריסק, כנ"ל, ומכח כך אפשר לישב את כל הסתירות שבכל התורה כולה, דיקא את כל הסתירות שבכל התורה כולה עד הסתירה האחרונה שאותה אי אפשר לישב, שהוא סוד הקושיה שמחד ישנם נבראים, ומאידך אין עוד מלבדו כפשוטו. וקושיה זו היא למעלה מן הבריאה, ולפיכך אין לה תירוץ בתוך הבריאה.

הדרך השניה היא בדיוק הפוכה, דמעיקרא קושיא ליתא, דכאשר רואים תמונה ברורה מעיקרא ללא שום מסך וערפול, אזי אין קושיה. ההבדל בין עיגול ליושר הוא שטיבו של עיגול שהוא מגלגל את עצמו, מה שאין כן היושר צריך שידחפו אותו. ובעומק, בדרך כלל כמו שידוע, כאשר אדם עולה בהר והוא רוצה להקל על עצמו, הוא אינו בוחר את המסלול הישיר והתלול ביותר, אלא מעדיף להאריך דרכו בצורה של אלכסון כדי שהעליה תהיה יותר מתונה. דבר זה ברור ומוחש למי שניסה. עומק הדבר, ישנה תורה שהיא בבחינת עץ הדעת. פירוש הדבר בעצם שיש לנו שני דינים ויש לנו את האמצע שמכריע. אבל זו תורה שמתגלה מכח קושיות. אנחנו מגלים את שני הדינים ואת נקודת האמצע ואז מבררים כל ערפול וקושיה שישנה בתורה הקדושה. זה מהלך אחד בסוד התורה שקיימת בידנו השתא, בסוד עץ הדעת, ומצד כך הדברים אינם מגלגלים את עצמם בעצם, אלא צריכים ליבון ובירור. זהו המהלך של התורה המושרשת בעץ הדעת. מה שאין כן מצד הגילוי הפנימי של הדעת מלעילא לתתא ולא מתתא לעילא, מעיקרא רואים ברור מהו צד אחד, מהו הצד שני, מהו נקודת האמצע, והכל עומד ברור. א"כ מכח כך אין צריך להקשות ולישב. מכח כך הדברים עומדים במקומם בבירור מעיקרא. רק כאשר באים מתתא לעילא אזי ישנו העלם וישנן קושיות, וצריך למצוא ראשית את שני הצדדים. כי מי שרואה את הסוגיא כפי פשוטה, רואה רק צד אחד. וצריך לעמול ראשית לראות שני צדדים, ואח"כ לדעת להיכן לשייך כל דין, ולאחר מכן לראות את האמצע. כל זה מתתא לעילא. מה שאין כן מלעילא לתתא אין טשטוש, רואים ברור. כאשר המהלך הוא מתתא לעילא, על זה נאמר *(ב"מ י"ז ב')* "אי לאו דדלאי לך חספא לא משכחת מרגניתא תותיה", אילו לא הרמתי לך את החרס לא היית מוצא את המרגלית שהסתתרה מתחתיה. מתתא לעילא ישנם הסתרים ועיכובים. משא"כ מעילא לתתא אין קושיא ואין עיכובים. זו בחינה של מעין שאין מימיו מכזבים. במהלך של דעת מתתא לעילא יש מעכב. מה שאין כן דעת מלעילא לתתא אין לה מעכב, אין לה מונע, אין לה מפריע.

דין המשתלשל מן הרחמים

וזהו היחוד של הגל והעד. באמת זה לא רק יחוד של גל והעד, אלא עצם העד נבנה בצירוף של גל, שהרי הע' ד' הוא צירוף של הל' ג' עם הא' מ'. זה דעת בבחינה שיעקב קרא לו גלעד. העד נבנה על גבי הגל. זה מהלך אחר לגמרי של תורה. המהלך החיצוני בהשגת התורה זה בכח הליבון וכח הבירור, שהיא בחינת היגיעה והעמל, בחינת שאין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה *(ברכות ס"ג ב')*, משחיר שיניו עליה, על ידי סיגופים ותעניות, דיקא תענית *(פרקי אבות פ"ו, התורה נקנית וכו' במיעוט דרך ארץ במיעוט תענוג במיעוט שינה)*. מה שאין כן מצד ההבחנה של מלעילא לתתא, זו ההבחנה של בשבועות ניתנה תורה. "הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם, מאי טעמא, יום שניתנה בו תורה" *(פסחים ס"ח ב')*. זו תורה שבאה מלעילא לתתא, ממילא זה חיבור של הדעת עם הגלגל. זו בחינת יומו של רשב"י שהוא בחינת ל"ג בעומר. בפשטות כוונת הדבר שבל"ג בעומר יש מיתוק הדין. דהרי יש דינא קשיא ויש דינא רפיא *(זוח"א ר"א א')*, ובל"ג בעומר זהו דינא רפיא וזו אמת. אבל העומק שבדבר הוא של"ג בעומר הוא דין שבא בצירוף לנקודת הרחמים הפנימית, דין שמשתלשל מן הרחמים, שבא מלעילא לתתא והרחמים גלויים בו.

זה בעצם דין ממותק שאינו מעכב. דין עניינו גדר - אם אין לדבר גדר, הוא לא דין. יצחק שהוא מידת הדין בגימטריא גדר *(ע"ה)*, הוא גבול של כל דבר, בחינת הדעת המבדלת דעת המכרעת דעת המחברת, הנותנת לכל דבר גבול. בל"ג בעומר הגבול בא מלעילא לתתא, הדין אינו בא באופן של קושיות. כאשר הדין בא מתתא לעילא הוא בא באופן של קושיות, כמו שאומרת הגמרא בנדרים *(ל"ז א')* שאין מלמדים את התינוקות דבר חדש בשבת כדי שלא להקשות ולהכביד עליהם. שמבואר בדברי רבותינו שצורת הלימוד בששת ימי המעשה היא בבחינת קושיא ותירוץ, ובשבת קדש בבחינת מַן מן השמים . זו בחינת תורתו של רשב"י שהסיבה שלא היה צריך לתעניות זה מחמת שאכל שלוש סעודות של שבת. זו היתה תורתו, לא ניתנה התורה אלא לאוכלי המן *(תנחומא בשלח פ"כ)*, וכפי ערך האכילה כך ערך התורה. לרשב"י שכוחו היה משלש סעודות של שבת, זה היה כח תורתו בבחינה "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה'" *(דברים ח' ג')*. כפי גילוי מוצא פי ה' שנמצא באכילה, כך הערך של "כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה" *(משלי ב' ו')*, שזה גילוי התורה שבקרבו.

כח תורתו של רשב"י

ומכח כך יש גילוי לעומק אחר של גדרי תורה. זה העומק של התורה שרשב"י גילה ביום מיתתו. התורה שרשב"י גילה ביום מיתתו, זו תורה שמגיעה מאותה נקודה של גילוי של האחדות של הגל בעד. זו תורה שמגיעה ממקום קבורתו שהוא דיקא מירון ולא ציפורי. זו תורה שמגיעה מכח כך שהוא לא הספיק לסיים את הפסוק. בכח תורתו מגן לנו. התורה בעומק שמתגלה, היא התורה הפנימית, כפי שמבואר בזוהר הקדוש *(ז"ח בראשית מאמר כשחלה ר' שמעון, דף י"ט א', אות תת"ג במהד' הסולם)*, שאדם הראשון ביקש מרשב"י שלא יגלה את חטאו. עומק הדבר, אם זה הוֶה אז מגלים את זה, אבל העבר אַין.

אצל רשב"י שהחטא היה בבחינה של עבר ולא בבחינה של הוֶה, אין מקום לגילוי של החטא. "עולו ואתו ואתכנשו להילולא דרבי שמעון". שמעון כמו שידוע זו מידת הדין, "שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרותיהם בסודם אל תבוא נפשי בקהלם אל תחד כבודי כי באפם הרגו איש וגו'" *(בראשית מ"ט ה'-ו')*. זו מידת הדין. אבל זה דין שבא מעילא לתתא ולא דין שבא מתתא לעילא. זהו כח תורתו של רשב"י. מי שלא זכה לאותו אור עליון שבא מלעילא לתתא, אזי הוא צריך הדרכה ארוכה איך מגיעים מתתא לעילא, שזה סדר של בנין המחשבה איך לבנות את המוחין בקדושה. ביום מיתתו של רשב"י, כשהוא גילה תורה, הוא גילה מוחין, הוא גילה מוחין שבאים מלעילא לתתא. סגולת היום, האור של היום, שאולי ידבק באדם ולו רשימו קל מאותו אור עליון של תפישה של דעת שהיא בבחינה של גל-עד.

▪ מספר מועדי השנה ל"ג בעומר תשס"ט

אמרו בזוה"ק (ח"א, כו, ע"ב) הוד - שוקא שמאלה, דעלה אתמר ליעקב (בראשית, לב, לב) והוא צולע על ירכו (ועיין תיקונים, עז, ע"א). ואמרו (שם, ח"ג, ד, ע"א) הוד, דרגא דדוד [ואמרו שם, קנג, ע"ב) דוד דהודה לקב"ה (ושורשו ביהודה, הוד-יה, שהודה), דרגא דהודאות, דאיהו מצד הוד. וסוד הארת י-ה בהוד הוא סוד הארת נ' שערי בינה. עיין שם (רכג, ע"ב). ועיין זוהר חדש (לב, ע"א)]. והיינו שמאלא עם ירכא שמאלא. וכן אמרו (תיקונים, סה, ע"ב) הוד, קשורא דיליה גבורה. ואמרו (שם, שם, קנג, ע"ב) ותלת משמאלא יתקשרן כחדא, דאינון בינה, גבורה, הוד. וזהו בקומה הכללית של צורת אדם.

ובפרטות, כליה שמאלית, וביצה שמאלית, וכל קו שמאל מן הטבור ולמטה, הוא בכלל הוד. וכן יש הוד בפרטות בראש, והוא סוד השפתים, כמ"ש (שם, רכג, ע"ב) הוד ונצח אינון לקביל תרין שפוון. וכן הוא בעיניים.

ובקלקול, מתהפך הוד לדוה, כמ"ש (שם, רמג, ע"ב) למנצח על אילת השחר, לנטלא נוקמא מסמאל דנגע בירך שמאלא דיעקב, דאיהו הוד דביה אתמר (איכה, א, יג) נתנני שוממה כל היום דוה - הוד, מסטרא דהוד אלף חמישאה, אשתארת בי מקדשא חרבה ויבשה. ועיין שם (רפב, ע"א). ועיין עץ חיים (שער יח, פ"ה, מ"ת).

ופעמים נקרא ספירה חמישית, מחסד ועד הוד. וז"ס אלף חמישאה (ועיין זוה"ק, ח"ג, רמד, ע"א. ועיין תיקונים, ה, ע"א). וכן נקראת ספירה חמישית מפני שאות ה' של אמא עילאה מתפשטת בה, כמ"ש בתיקונים (ז, ע"א). ועיי"ש (קכט, ע"ב). ופעמים נקראת שמינית מן הכתר, כמ"ש (שם, רכג, ע"ב) למנצח על השמינית, דלא תזוז נצח מן הוד, דאיהי ספירה שמינית. ואמרו (תיקונים, כט, ע"א) הוד, תמניא יומא דחנוכה. ופעמים נקראת מדה שלישית, מתתא לעילא.

ועומק הדבר שנקראת מדה חמישית, כי הוד אותיות ה-וד, והיינו צורת ה' המורכבת מאותיות ד-ו, וא"כ אינה אלא ה' בכללות, והבן. ועיין זוה"ק (ח"ג, רפ, ע"א) בסוד הוד של משה שנתן ליהושע.

ויש בחינת נוספת של הוד, בסוד "לבוש", כמ"ש (תהלים, קד, א) הוד והדר לבשת, ואמרו (רש"י, פסחים, ב, ע"א, ד"ה קריה) הוד מעטה לבושו, וכמ"ש בזוה"ק (ח"ב, סא, ע"א) וקב"ה אלביש ליה בלבושיו, ומאן לבושי דקב"ה, הוד והדר, דכתיב, הוד והדר לבשת. ובפרטות זהו הארת הזקן ותיקוניו, כמ"ש (שם, ח"ג, קמ, ע"ב) הוד עלאה נפיק ואתעטר ונגיד לאתאחדא בעלעוי, ואתקרי הוד זקן ומהאי הוד והדר תליין אלין לבושי דאתלבש בהו (ועיין זהר חדש, נב, ע"א). ועיין עמק המלך (שער טז, פרק נט). וקול ברמה (אות יח). ועץ חיים (שער יג, פ"ז).

ונקרא הוד מלשון הודאה. וכתב בשערי אורה (שער ג) וז"ל, כשמתלבש השם הנקרא אדנ"י לבוש הוד, "נוצח" כל מלחמות ישראל וכו', ולפיכך צריכין אנו להודות למי ש"נתלבש" לבוש הוד ונצח במלחמה, וסוד הוד והדר לבשת, וכו', ולפיכך התבונן בכל מקום שתמצא לשון הודאה, שהוא כנגד מקום זה, עכ"ל. וזהו צירוף הוד ונצח, ודו"ק. ומעין כך כתב הרמ"ק.

וכן נקרא הוד מלשון מודה על האמת, וזהו מצד התקשרות הוד בת"ת, שהוא אמת.

וכן נקרא הוד מלשון הוד והדר כנ"ל, זיו הארה, וזהו מצד התקשרות הוד ביסוד, כי יסוד בחינת "אור" זרוע לצדיק. ועיין ספר הליקוטים, צמח צדק. וכן זהו מצד הוד והדר, יופי, פאר, ושורשו בת"ת, תפארת, תת-פאר.

■ המשך בע"ה בשבוע הבא נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון.

כדי לקבל את המילון מההתחלה, אנא בקש לכתובת bilvavi231@gmail.com

בלבביפדיה עבודת ה'
יום ג' 20:30 בדיוק
רח' הרב בלוי 33
ירושלים
לפרטים 052.765.1571

קול הלשון
הרב איתמר שוורץ

בלבביפדיה מחשבה
יום ד' 20:30
רח' קדמן 4
חולון
לפרטים 050.418.0306

ישראל 073.295.1245 ■ USA 718.521.5231 2>4>12

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון bilvavi231@gmail.com

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים · הפצת ספרי קודש רח' דוד 2, ירושלים 02.502.2567

02.623.0294 · ספרי אברמוביץ רח' קוטלר, 5 בני ברק 03.579.3829

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 books2270@gmail.com